Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002518

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-06-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Софія Сергіївна
2. Sofiia S. Serdiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 27-06-2025

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9359

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.01, 10.77.03.13

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки

2. Criminal liability for violation of the requirements of fire or technogenic safety stipulated by law

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретико-правове дослідження кримінальної відповідальності за порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки. Авторкою проаналізовані об'єктивні ознаки досліджуваного кримінального правопорушення. Відстоюється позиція, що безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України, необхідно характеризувати, спираючись на два ключових поняття: «пожежна безпека» і «техногенна безпека». Наголошується, що в контексті ст. 270 КК України мова йде не про уособлені словосполучення «пожежна безпека» і «техногенна безпека», а про

складну правову конструкцію: «вимоги пожежної або техногенної безпеки». Зважаючи на це, констатується високий рівень бланкетності диспозиції ст. 270 КК України, у зв'язку з чим указані вимоги визначаються достатньо розгалуженим переліком нормативно-правових актів, що відносяться до інших галузей права. Також пропонується загальнотеоретичне визначення безпосереднього об'єкта складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України, який необхідно розуміти як суспільні відносини із забезпечення та дотримання встановлених законодавством вимог пожежної та техногенної безпеки. Визначено, що додатковими об'єктами досліджуваного правопорушення можуть бути: життя людей, здоров'я людей, відносини власності. Визначається, що діяння як обов'язкова ознака об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення в контексті ст. 270 КК України, полягає у «порушенні» встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки. Робиться висновок, що діяння в даному випадку може проявлятися як у дії, так і в бездіяльності. Пропонується наслідки, передбачені ст. 270 КК України, розділити на рівні або, як визначають окремі вчені, частину з них визнати проміжними, а іншу – похідними. Так, наслідками першого порядку (проміжними) пропонується вважати пожежу або аварію, а наслідками другого порядку (похідними) пропонується вважати шкоду здоров'ю людей або майнову шкоду у великому розмірі. Досліджуються поняття «пожежа» та поняття «аварія». При цьому пропонується авторське розуміння поняття «пожежа» як неконтрольований процес горіння, що виник у наслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки й заподіяв шкоду життю та здоров'ю людей, майнову шкоду у великому або особливо великому розмірі або іншу тяжку шкоду. Та «аварії» як події техногенного характеру та значної суспільної небезпеки, яка відбувається внаслідок порушення встановлених законодавством вимог техногенної безпеки і в результаті якої настала шкода здоров'ю людей, майнова шкода у великому або особливо великому розмірі, загибель людей, інші тяжкі наслідки. Робиться висновок про те, що порушення вимог пожежної безпеки може викликати як аварію, так і пожежу, а порушення вимог техногенної безпеки може викликати також як аварію, так і пожежу. Аналіз ст. 270 КК України показав, що настання наслідків другого порядку без наслідків першого неможливе. Аналізується й такий наслідок, як «майнова шкода у великому розмірі». У зв'язку з, як вважається, не ідеальним формулюванням ч. 2 ст. 270 КК України, яка, на відміну від ч. 1 цієї ж самої статті, не містить проміжних наслідків або наслідків першого порядку, пропонується її авторська редакція: «те саме діяння, якщо воно спричинило виникнення пожежі або аварії, якою заподіяно загибель людей, майнову шкоду в особливо великому розмірі або інші тяжкі наслідки». Також досліджуються наслідки, передбачені законодавцем у ч. 2 ст. 270 КК України. Встановлено, що в літературі та під час правозастосування при здійсненні тлумачення обсягу такого наслідку, як «загибель людей», застосовується його обмежувальний спосіб, і його обсяг зводиться до загибелі принаймні однієї особи. Окреслюється також і обсяг такого наслідку, як «майнова шкода в особливо великому розмірі». Звертається увага й на проблемність визначення обсягу поняття «інші тяжкі наслідки», передбаченого у ч. 2 ст. 270 КК України. Проводиться аналіз визначення суб'єктивної сторони складу в кримінальних правопорушеннях з похідними наслідками. Робиться висновок, що всі діяння, які були кваліфіковані судом за ст. 270 КК України були визнані як такі, що вчинені з необережною формою вини. Але тим не менш, наголошується на тому, що досліджуване правопорушення може вчинятися й з непрямим умислом. Запропоновані формули вини при вчиненні правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України. Визначається, що суб'єкт, відповідальний за порушення пожежної безпеки, відноситься до категорії загальних суб'єктів, натомість, суб'єкт, відповідальний за порушення вимог техногенної безпеки, має бути віднесений до категорії спеціальних. Досліджено санкцію, що передбачена за порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки та призначення покарання в її межах. Уперше аналізується й застосування спеціальних засад призначення покарання за вчинення діяння, передбаченого ст. 270 КК України.

2. The dissertation presents a theoretical and legal study of criminal liability for violations of fire safety or technogenic safety requirements established by legislation. The author analyzes the objective elements of the studied criminal offense. It is argued that the immediate object of the criminal offense stipulated in Article 270 of the Criminal Code of Ukraine needs to be characterized by relying on two key concepts: “fire safety” and

“technogenic safety.” It is emphasized that, in the context of Article 270 of the Criminal Code of Ukraine, the terms “fire safety” and “technogenic safety” are not used in a figurative or metaphorical sense but are part of the legal structure: “requirements of fire or technogenic safety.” It is noted that there is a high level of blanket disposition in Article 270 of the Criminal Code of Ukraine. In this regard, references to provisions of regulations from other areas of law are used to determine the requirements. A general theoretical definition of the immediate object of the criminal offense under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine is proposed, which should be understood as social relations related to ensuring and complying with fire and technogenic safety requirements established by law. It is also established that additional objects of the studied offense may include human life, human health, and property relations. It is determined that the act is a mandatory element of the objective side of the criminal offense in the context of Article 270 of the Criminal Code of Ukraine and involves the “violation” of the legal requirements of fire or technogenic safety. It is concluded that the act in this context may manifest as either an action or inaction. The consequences stipulated in Article 270 of the Criminal Code of Ukraine are proposed to be classified into primary and secondary levels. Some of them are identified by individual scholars as intermediate, while others are classified as derivative. For instance, consequences of the first order (primary) include a fire or accident, while consequences of the second order (derivative) are proposed to be considered harm to health or property damage on a large scale. An analysis of the subjective side of the criminal offense with derivative consequences is conducted. Based on case law analysis, it is concluded that all actions classified by the court under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine were recognized as having been committed through negligence. Nevertheless, it is emphasized that the offense under study may also be committed with indirect intent. Proposed are formulations of guilt in committing offenses under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine. It is established that the subject liable for violating fire safety requirements belongs to the category of general subjects, while the subject responsible for violating technogenic safety requirements should be classified as a special subject. The sanction prescribed for violation of legal requirements of fire or technogenic safety is studied, as well as the sentencing framework and range. For the first time, the application of special principles of sentencing for acts committed under Article 270 of the Criminal Code of Ukraine is analyzed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сердюк С. С. Компаративний аналіз правової регламентації кримінальної відповідальності за порушення вимог пожежної безпеки в окремих зарубіжних країнах і Україні. Visergrad Journal on Human Rights, 2020. №6. С. 51-53.
- Сердюк С. С. Щодо теоретико-правового визначення об’єкта, передбаченого ст. 270 Кримінального кодексу України. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія Право. 2021. Випуск 33. С. 92–97.
- Сердюк С. С. Щодо розуміння наслідків, передбачених диспозицією статті 270 Кримінального кодексу України. Наукові перспективи. 2024. №10 (52) С. 1024–1032.
- Сердюк С. С. Щодо урахування спеціальних засад призначення покарання при його призначенні за вчинення діяння, передбаченого ст. 270 КК України. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2025 №1. С. 9-11

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шинкарьов Юрій Вікторович
2. Yurii V. Shynkarov

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-1173-7975

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корабель Марія Георгіївна
2. Mariya H. Korabel

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-8703-7003

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Житний Олександр Олександрович
2. Oleksandr O. Zhytnyi

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-0795-626X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ященко Андрій Миколайович
2. Andrii M. Yashchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-3956-3487

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павленко Тетяна Анатоліївна
2. Tetiana A. Pavlenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-6019-1086

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Плотнікова Аліна Володимирівна
2. Alina V. Plotnikova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-0652-7316

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Коваленко Олена Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Коваленко Олена Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Новолокін Антон Володимирович
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна